

El papa Llop i deu contes més - James Purdy

Els tres primers contes d'aquest recull de James Purdy (Ohio, 1923) em van deixar més aviat indiferent. Són petites construccions d'atmosferes violentes que acaben de manera sobtada. Pel ritme i el llenguatge visual podrien ser capítols -seqüències- d'un guió de cinema, però els manca l'espurneig propi dels bons relats curts. Però en el quart conte, *Capaltard*, la xerrada entre dues germanes que han perdut els seus fills es desenrotlla d'una manera harmoniosament terrible, i mentre llegia el cinquè, *Sentir com parlen*, no vaig poder deixar d'adonar-me que Purdy havia aconseguit una combinació memorable d'humor, sarcasme i tendresa: la senyora Farebrother no pot deixar de parlar al seu marit paraplàgic perquè sap que el dolor moral que li procura li fa oblidar el dolor físic; tot parlant, el matrimoni construeix un dels millors diàlegs angoixants dels molts que conté el llibre. L'última frase ens dona la clau per entendre el sentit dels relats: «El llarg dia que passarien junts ja havia començat». Purdy excel·lex en el domini de la tècnica iceberg. Amb una escena n'hi ha prou, ja que la resta es pura reiteració; amb un sol gest, amb una frase, el lector es fa càrrec de tota una vida.

Excepte dos monòlegs, tots els relats del llibre estan integrats per un llarg diàleg que es desenvolupa en un lloc tancat, un diàleg que com més llarg és millor revela les dificultats de la comunicació interpersonal. Els personatges que Purdy retrata amb una mirada freda i sardònica són tan tancats com els llocs on parlen, i tenen en comú el fracàs, la misèria, la desgràcia o tot alhora.

Els diàlegs solen tenir començaments convencionals i es van rarificant o encallant fins que es produeix un cul-de-sac, una implosió. Els parlants revelen més sobre les pròpies limitacions que sobre el tema de la conversa, el qual sol originar un conte dins el conte. En altres casos, el que sobta no és el diàleg, sinó la relació entre el diàleg i l'absurditat palesa del context. Així, l'irresumible *La festa de Lili* es podria definir com un guió escrit en estat de trànsit per un erotòman addicte als pastissos.

Tradicionalment s'ha emmarcat l'obra de Purdy en la cara sòrdida del somni americà, vessant pre-minimalista. Potser es podrien emmarcar, d'una manera més general, en la cara sòrdida del gènere humà. Els pertorbats, retardats, obsessos, borratxos, pesats i aprofitats no són un monopoli dels Estats Units. El que ocorre és que alguns escriptors d'aquelles terres els converteixen en contes rodons.

Un altre autor americà, Richard Ford, s'ha preguntat què és el que demana a un relat curt per considerar-lo bo, i s'ha contestat que el que vol és que el relat li expliqui alguna cosa que no sap i que, no obstant, és important. Aquests contes de James Purdy, més que revelar-nos fets transcendents que ignoràvem, ens recorden allò que de vegades oblidem per debilitat però que ens pot esperar quan tombem la cantonada. En el diàleg més banal s'hi pot condensar la misèria de tota una vida. Des de Tolstoi sabem que, si bé la felicitat és tristament homogènia, la desgràcia permet un tractament profund i ric

en matisos. En l'ordenació cronològica d'aquesta selecció, s'aprecia un bell crescendo de misèries.

«Quan he acabat d'escriure això, el meu esperit ha trobat la pau», escriu el noi d'*Un dia o altre* després de narrar com és que ha acabat vivint en un cinema pornogràfic. Esperem que James Purdy també hagi assolit la pau després d'escriure aquests contes on l'*horror vacui* es prepara per saltar entre els replecs del quotidià.